

תיקוני עירובין

גליון שאלות הלכתיות

המתחדשות מידי שבוע בבדיקת העירובים השכונתיים

גליון מס' 367
סיון תשפ"ג

עירובין למעשה
עיון | שימוש | כשרות

מוקד העירוב
בארץ הקודש
054-84-833-20

סיורי עירובין לכל הציבור

במסגרת הפעילות של חודש העירוב יתקיימו בעז"ה סיורים בעירובים ברחבי הארץ המיועדים לכל הציבור שיוכלו ללמוד ולהכיר את מלאכת העירוב בזמניו וכן להוסיף הרבה ידיעות חשובות מתוך הלימוד למעשה הסיורים יתקיימו במשך השבוע הבא ע"י אחראים המקומיים

פרטים והרשמה חובה בטל' - 074-796-4398

שימחה גדולה בהשלמת המחזור הלימוד בעיר טבריה

בשבוע זה זכינו בס"ד להשלים את מחזור השיעורים בעיר טבריה. מתחילת המחזור לפני ארבעה חודשים, עמלו עשרות אברכים על לימוד הלכות עירובין בצורה יסודית ומעשית, בהיקף ידיעות עצום. כל שבוע היו מתאספים כשלושים אברכים מרחבי העיר אל בית המדרש המרכזי בשכונת נוף כנרת פוריה, לשמוע את השיעור השבועי. כל שיעור היה במשך שתיים של לימוד בהלכות המורכבות של עירובין, עם ביאורים מעמיקים וסברות הפוסקים, על מגוון מקרים שנמצאו בבדיקת עירובים ברחבי הארץ, והאברכים דנו והתווכחו עד שהבינו כל נושא ונושא כהלכה. במשך כל השבוע התקיימו בכלולים דיונים בהלכות שנלמדו, וכך הנושא נכנס לנחלת כלל אברכי השכונה ותושבי העיר כולה.

סיור במושב לאברכים ללמוד את הדינים למעשה

כעת לאחר השקעה רבה, הגענו בסיוע דשמיא להשלמת הלימוד המעשי, אנו מודים להקב"ה על הזכות הגדולה, ללמוד תורה והלכה לכלל ישראל, ומתפללים לזכות להעמיד עוד אלפי תלמידים ת"ח, גם בעירובין וגם בשאר חלקי התורה, שידעו את ההלכה למעשה כראוי, ויחד עם זה יקיימו הם ובני ביתם, וכל הנלוים אליהם, לשמור את השבת בהידור ובשמחה.

סיור להכרת הנושאים ההלכתיים בדרגות העירובים בישוים

לפני הסיום נערך סיור בשוב הסמוך לטבריה, בהשתתפות עשרות האברכים שלמדו במסגרת השיעורים, כדי לראות מקרוב במוחש את ההלכות, ולעמוד על הדרגה של הישויים, שלפעמים יש בהם בעיות של עיקר הדין. בסיום התחלנו לעבור לאורך קו העירוב, ראינו עמודים שהתעקמו, ועוררנו את האברכים לדעת האם זה פסול, או רק לא מהודר. לאחר מכן היה חוט שעובר בתוך עץ, ולמדנו להגדיר את הבעיה, האם זה פוסל לגמרי או רק בדיעבד, האם הענפים מנדנדים את החוט ברוח, או מזיזים את החוט לגמרי. הגענו למתחם שמשכירים אותו לקבוצות חרדיות, וראינו שהוא מנותק במקום אחד מהעירוב של הישוב.

עמוד השמול שמונע לעירוב לא להיות או חבית

אחר כך הגענו לבעיות יותר קשות, בקטע מסוים שסמכו על חוטי החשמל לצורת הפתח, היו מקומות שהיו חביות והיו מקומות שלא היו חביות. האברכים התפללו וחקרו האם אפשר להגדיר שהכבל נחשב מעל אחד מעמודי הברזל, והאם אפשר להתעלם מהעמוד הזה ולהסתמך על העמוד הקודם והחבית שבעמוד הבא כאילו זה צורת הפתח ארוכה. הסיור הסתיים במקום שהחוט היה קרוע, והעמוד נפל, והבנו שהסיור לימד אותנו פרק נוסף בהלכות עירוב בזמנינו, מתוך צער ותפילה שתהיה התעוררות לתקן את העירוב כהלכה.

עשרות שיעורים נמסרו ב"שבת עירובין" ברחבי הארץ

בשמחה רבה אנו מקבלים עידכונים מרחבי הארץ על השיעורים הרבים שנמסרו בשבת פרשת שלח, שהוכרזה שבת ראשונה ב"חודש העירוב", חודש של חיזוק ולימוד הלכות עירובין המעשיים בזמנינו, לקראת ימי בין הזמנים הבעל"ט. מלבד עשרות שיעורים שעודכנו לפני שבת ונכתבו במודעה שפורסמה, היו עוד הרבה מעבר לכך, שחלקם מעדכנים כעת לאחר השבת. אין ספק שהדברים יביאו בעז"ה חיזוק גדול ורחב לכל הציבור, שיזכו להקפיד יותר בשמירת השבת גם בענין מלאכת הוצאה וטלטול. ואיננו עוצרים במשימה זו, אלא ממשיכים ביתר שאת לפעול במגוון דרכים להגדיל תורה ולהאדירה.

מדוע המקושש חילל שבת בהעברת ד' אמות ברשות הרבים

מתוך הדרשות שנאמרו, נביא כאן דבר אחד מעניין שנוגע לפרשה בענין המעשה שעשה המקושש, נחלקו בגמ' (שבת דף צו:) איהו מלאכה הוא עשה, רב יהודה אומר בשם שמואל מעביר ד' אמות היה, וי"א תולטו, וי"א מעמר היה. ובתוס' (ב"ב דף קיט:) כתבו בשם המדרש שהמקושש לשם שמים התכוון, כיון שנגזר עליהם שלא יכנסו לארץ, היו סבורים שאינם חייבים במצוות [שמטרת הקיום בחו"ל הוא כדי שישמרו כשיכנסו לארץ]. לכן עמד וחילל שבת כדי שיהרג ויראו אחרים את חומרת המחלל שבת. נשאלת השאלה מדוע המקושש בחר לחלל את השבת דוקא באיסור מעביר ד' אמות [לשיטה זו]. אבל לפי המציאות שאנו רואים אנו יכולים לענות על כך תשובה פשוטה, כיון שהוא רצה ללמד על החומרה של חילול שבת, הוא בחר את המלאכה שאנשים הכי מזלזלים בה, הכי פחות נראה שזו מלאכה, ולימד אותם שאפילו על העברה לבד חייבים סקילה, אפשר למות על כזה דבר. זה החומר של שבת. ומכאן אנו לומדים גם בזמנינו, שצריך לעורר להתחזק בענין הטלטול, ולדעת שבזמן שיש סנהדרין חייבים על איסור זה מיתה בסקילה.

הם לא חשבו להלל שבת רק היה מחשבה ששבת אינה המורה

אולם יש לשאול עוד לפי דברי המדרש, מדוע המקושש היה צריך לעשות חילול שבת בעצמו כדי להראות שממיתים על חילול שבת, אם המצב היה שעם ישראל חשבו שאין להם חיוב לקיים מצות, אז יתפוס אחד מהאנשים שחושבים כך, ויתרה בו ויסקלו את האדם ההוא, וממנו כולם ידעו שחילול שבת בסקילה, הרי ברגע שלא צריך לקיים בודאי יש הרבה אנשים שיעבדו, יקצרו ויבשלו מאכלים בשבת. ומדוע משה רבינו לא נעמד להכריז בכניסת השבת שצריך גם השבוע לשמור שבת.

בהכרח המחשבה הזו שהם חשבו שאינם חייבים במצוות לא היתה בגלוי, לא הפסיקו לשמור שבת בשום דבר, אלא זו היתה רק מחשבה פנימית, וכעין מש"כ הרמב"ן שהקיום בחו"ל הוא על מנת שיקיימו בארץ, וא"כ אמנם הם צריכים לקיים אבל זה כבר לא כזה חמור, כי זה לא התכלית עצמה. והמחשבה הזו גורמת רפיון לאדם, שאמנם כעת לא חיללו שבת כלל, אבל בעוד שנה או חמש שנים ימצאו שיש הרבה אנשים שמזלזלים בשמירת שבת, ואז כבר יהיה מאוחר לתקן את ההשפעה. לכן המקושש היה צריך לחלל שבת בעצמו, ולעזוב את כלל ישראל על חומרת המעביר ד' אמות ברשות הרבים, כדי שלא יהיה זלזול בשמירת השבת.

כשאנו רואים שיש מלאכה אחת שאנשים מזלזלים בה, ולא ח"ו שאינם מודים בעירוב, אלא יש מחשבה פנימית מוצנעת שמסתמא יש עירוב ומסתמא הכל מותר, וסתם עושים בעיות... עלינו לעורר בדרכים שונות ללמד את הכלל כולו, שהמצב גרוע מאוד, ויש מקומות שאומרים שיש עירוב, ולמעשה העירוב פסול, והמעביר שם עגלה או כל חפץ שהוא הרי זה מחלל שבת רח"ל! ויש מקומות עם עירוב דחוק מאוד, שלפי הכרעת הפוסקים אסור לטלטל בכזו כשרות, ואע"פ שמתקנים מה שאפשר כדי להציל את המטלטלים באיזה שיטה מסוימת, אבל אנו צריכים להתעורר ולדעת שזה אסור, ולא לתת למחשבה הפנימית ההיא לקרר אותנו, במצות השבת היקרה.

רבים צריכים לו ! - למי? למה? איפה? מה אתה רוצה, זה לא נוגע אליי !!!

הגר"א ברסלויער שליט"א בביאור הענין בברכת שבת שלום
 במעמד הסיום השתתפו רבני הקהילות בעיר, המרא דאתרא בשכונה הגאון רבי אשר ברסלויער שליט"א, הגאון רבי שמואל לובין שליט"א רב ומו"ץ בקהילת קרלין, הגאון רבי זאב וקסברגר שליט"א רב ומו"ץ בקהילת צאנז בעיר. כמו כן השתתף עימנו הגר"י יוני דון יחיא שליט"א, הרב של מושב הזורעים, המושב הסמוך לטבריה.

הגר"א ברסלויער שליט"א נשא דברים המחממים את הלב בגודל הערכתו לשיעורים אלו, שנמסרו בטוב טעם עם הבנה נכונה ומשנה סדורה, על כל הלכה יורדים לפנק"מ למעשה עם המחשה במציאות שאנו חיים בה. עוד הוא הוסיף לציין שגם מעבר למסגרת העירובין, הלימוד הזה עשה שינוי גדול בכל צורת הלימוד של האברכים, עכשיו גם כשלומודים הלכות שבת והלכות נדה ושאר הלכות, הלימוד הוא עם הסתכלות מעשית, והבנה ברורה.

עוד הוסיף לברא מדוע מנהג על פי הקדמונים שאומרים "שבת שלום", רואים שהשבת היא זמן מיוחד להשכין שלום. אנו נמצאים בשבוע פרשת קורח, אני זוכר שמרן רה"י הגאון רבי אהרן ליב שטינמן זצ"ל היה חוזר על זה כל שנה כשהגיעו לפרשת קורח, שכתוב בתולעת יעקב בשם השל"ה שהפרשה שקוראים בתורה משפיעה על אותו שבוע, ולכן בשבוע זה צריך יותר להיזהר ממחלוקת. כך מרן היה מעורר בשבוע זה מידי שנה.

הקשר בין פרשת קורח לעירוב חצרות, מצות השלום

בתחילת חומש דברים כתוב שמשו רבינו הוכיח את ישראל על מה שעשו מול סוף ולבן וחצרות ודי זהב". מהו חצרות, פירש רש"י שזו מחלוקת של קורח. האם יש לזה קשר למה שאנו עוסקים כעת בעירוב חצרות. יש קשר.

הנה יש דבר שהטעות בו מצויה, שיש דין בגמי ובשו"ע (סי' שס"ו ס"ה) שצריך שלא יקפיד אחד על עירוב אלא יאכלנו תבירו. למה אני אומר שהטעות מצויה, כי אדם חושב שבשבת הוא לא יקפיד, אבל בביאור הלכה (שם ד"ה ואם) כותב שבשבת גם אם הוא יקפיד

זה לא יפסול, כי זה לאחר שחל העירוב ולא גרע מנאכל עירובו, אבל ביום שישי אחרי שזיכה ועשה אותו לעירוב, צריך שלא יקפיד. וא"כ אם יבוא שכן בערב שבת ויבקש לאכול, צריך לתת לו, וזה לא יודעים. ואפילו אם לא הגיע השכן, רק בדעתו היה שלא לתת אם יבקש, גם זה פוסל את העירוב.

ומדוע צריך שלא יקפיד, אומר רש"י שיעירוב שמו, שיהיה שותפות נוחה ועריבה. במאירי (דף עח) בסוגיא של המניח עירובו באילן של אשירה, מה המצוה שיש בזה, שיש בעירוב חצרות דרך שלום וחיבה, כשמתערב עם חבירו ונעשים כאחד. זה המצוה. יש עוד מצוות בזה, אבל זה מה שכותב המאירי, שהמצוה היא שעושים שלום. רואים ששבת זה זמן שחז"ל תקנו להשכין שלום. לכן אומרים שבת שלום. זמן שגרים ביחד, אוכלים ביחד.

נשאלת השאלה למה תקנו את האחדות דוקא בדברים גשמיים של מאכל, למה לא תקנו ללמוד יחד, לעשות דברים של רוחניות יחד, שזה יעשה את האחדות? והתשובה היא, שבדברים של רוחניות, של הנשמה, שם אין פירוד, שם כולם ביחד, במה שנוגע לנשמה כולנו מאוחדים, הבעיה היא רק בחלק של הגוף, לתאוה יבקש נפרד, כידוע רבינו יונה אומר שהפסוק נדרש לשני כיוונים, הכל מגיע מהתאוות של הגוף, התאוות הם עושים את הבעיה, עושר וכבוד ואוכל הם המפרידים, לכן מנצלים את השבת קודש להתאחד, דרך העירוב, במציצה אחת, עם פת אחת, הגוף מתאחד יחד.

אצל קורח היה חצרות של מחלוקת, ואנחנו מתקנים את המחלוקת עם חצרות שיש בהם עירוב חצרות.

אנו צריכים להודות לר' משה שליט"א, משה שפיר קאמרת, אני מצטער שלא יכולתי להשתתף, הפסדתי, אבל האברכים כאן הבאת את טבריה לרמה אחרת, גם מצד השמירה של העירוב גם כאן וגם לשכונת קרית שמואל, וגם מצד לימוד התורה, לדומם להצמיח ת"ח זה דבר עצום עד מאוד, שרואים שאברכים שנמצאים בשיעורים האלו מקבלים הסתכלות חדשה על הלימוד, שעכשיו גם בנושאים אחרים, הם יודעים איך להגיע לכוון עצמם הלכה למעשה. וזה חלק מהמפעל הגדול והעצום שהוא טורח בו. זה לא פשוט שנוסעים עד טבריה כל פעם, ושיהיה ברכה והצלחה בכל מעשי ידיכם.

נברך גם את כל האברכים שלמדו והשקיעו, וכעת מקבלים תעודות, שתמשיכו ללמוד בשמחה ותראו ברכה והצלחה בכל הדברים שאתם רוצים לגדול ולהתפתח, בניצול הזמן מתוך בריאות והרווחה, אך טוב ואושר כל הימים לכולכם.

המקושש מסר למען חינוך הילדים, וזכה לבנות צדקניות

הגאון רבי שמואל לובין שליט"א נשא דברים בשבח השיעורים שרואים שאברכים למדו בצורה שיועילים להשתמש בידיעות, לפעמים לומדים על קורקבן ולא יודעים איך הוא נראה, כאן רואים שאברכים מבינים ושואלים, ועי"ז העירובים נעשים יותר טובים.

עוד הביא לברא בענין המקושש, שכאמור הוא התכוון לשם שמים, השאלה למה עם ישראל חשבו שלא לקיים את המצוות, וכי זה הפגנה. אלא ביאר אאמו"ר שהם אמרו כיון ששמירת המצוות בשביל שיקיימו בארץ, והם לא יכנסו, אלא בניהם, לכן אינם צריכים לקיים בחו"ל. אך הבעיה שהם היו צריכים לקיים בשביל הבנים שייכנסו ויקיימו, ועל זה הם לא חששו. בא המקושש ועורר אותם שיש חיוב לקיים לא רק בשביל עצמן, אלא גם בשביל הילדים. ובגלל שהוא מסר עצמו בשביל שיחנכו את הילדים, לכן הוא זכה שהיו לו בנות צדקניות שקיבלו חינוך טוב.

סיפורים והלכות מהעירוב במושב הזורעים

לאחר מכן נשא דברים הרב של מושב "הזורעים", שבא לשתף את הלומדים בהתמודדות של הישובים. וסיפר שיש להם שדות בתוך המושב, וכשהגיע לפני עשר שנים לכהן רב במושב, היתה לי סייעתא דשמיא שקראתי לר' משה ובעצתו הקיפו את השדות לבודד אותם מהעירוב. אנשים שרואים את זה שואלים למה יש עירוב באמצע המושב. התשובה היא כדי להוציא מהעירוב. כמו כן העירוב שמסביב לא הולך בקו ישר, אלא מתפתל כדי לא להכניס את השדות.

עוד היה מקום שסמכו על "תל המתלקט", ושם יש בעיה מצויה, שגם אם יש את כל הפרטים אבל שמנו לב שבחיבור בין העמודים של צורות הפתח לתל, שם הרבה נכשלים, שאם העמוד קרוב לתל עדיין יש פירצה. וכן אי אפשר להעמידו על התל ממש. לכן אמרתי שיוסיפו עמודים ולא יסמכו על התל.

עוד סיפור שהיה לי, פעם אחת הבודק הגיע אלי בקבלת שבת וסיפר שהיה חוט שקשה לקשור אותו, והוא התאמץ וקשר אותו איכשהו לעמוד. שאלתי אותו מה זה

"איכשהו", והוא אמר שלא הגיע עד למעלה, אלא קשר אותו באמצע. הבנתי מיד שזה אומר שאין עירוב כלל לכל המושב. בעוד כולם מזמרים לכה דודי, הראש שלי מסתחרר וחושב האם להודיע או לא, ומה לעשות ואז עשיתי כפי שכתוב בפוסקים לתקן ע"י גוי, בזמן שכולם הולכים לסעודת שבת הלכנו להביא גוי, והיה צריך שהבעה"ב יסכים שילך אינתנו, אך הגוי לא יכול לטפס לקשור חוט, אלא הפתרון שיעמיד לחי. מצאנו רפסודה זרוקה, אבל זה לא טוב בגלל הרווחים שבין הקרשים, אז חיפשנו עוד ומצאנו קרש שלם, והגוי קשר אותו לעמוד, וכך בליל שבת כבר היה עירוב.

עוד הביא הרב מקרה שאחד מהתושבים הקיף את החצר שלו בגדר, ולא נגע בעמוד, אבל זה פוסל את העירוב כי הוא נמצא בתוך חצר מוקפת בפני עצמה. רואים כמה צריך עירנות להרבה הלכות. האחראי לומד רק איך קושרים על הוי שבראש העמוד, אבל לפעמים יש דברים אחרים שיכולים לפסול בסיום דבריו, האברכים נהנו מאוד מההיכרות עם תנאי המושב.

רב מושב הזורעים, כשהאחראי קשר לאמצע העמוד

מעמד סיום מרחור השיעורים בטבריה

השנה כולם יודעים מה זה עירוב!?

לקראת ימי הקיץ ימי החופש הבעל"ט
 שהציבור נוסע לישובים וערי הפריפריה
 ומצב העירוב בהם נמוך, וצריך לברר כל מקום לגופו
 ומחוסר שימת לב יכולים להיכשל בחילול שבת ח"ו

מוקד העירוב יוצא בפדויקט דהכ

חודש העירוב

בחודש זה פרשיות שלח - פסח ותקנין פסילות רחבה להגברת המודעות וכן יתקיימו שיעורים רבים בהלכות עירוב בומינו, וכן הרבנים והרשנים יכירו ויעוררו את הקהל, בכל הסגנון חיוני בעירובים, ביישובים, בערים ובשכונות

**להשתתפות בסיוורים
 ברחבי הארץ**
 בליווי הדרכה והסבר ע"י
 האחראי, ההרשמה במענה
 ממוחשב: 074-796-4398

**לעריכת מצגת עירובין
 בקהילה**
 סיוור מרתק עם עשרות הלכות,
 אורך שעה, ניתן לתאם בטל'
 המוקד, י שלוחה 6

ניתן לקבל את העלון במייל כשר, לשלוח בקשה ל- A83320@GMAIL.COM